

Габриел Кузен

... Рођен је 1918. године. Објавио је збирке песама: „Раднички живот“, „Дописнице мира“, „Свакодневна љубав“, „Наименовати страх“. Пише песме у многим часописима Француске. Он се, уз то, бави писањем есеја и позоришних комада.

Кузенове песме су већином у прози, а одликују се јасним, простим стилем, лиризмом и хуманошћу.

РОЂЕЊЕ

Буди те звоно бола већ три дана, и лице ти је све
блеђе. И то ми не да мира. Како се мучи твоје тело, жу-
дећи да обави свој посао.

Још је једном пред нашим вратима то вечито чудо.

И најзад победнички напор отрже из мајке ту свет-
луцаву рибицу. Ту је пред нама, неподесна да се узме у
руке и придржи. Чак смо били у недоумици: да ли је то
оно или само још ми.

И погледи нам се убрзано сусрећу и питају. При
томе размењујемо радости због успешна посла, и срчаност
што смо одолели разним искушењима, и љубав што се
добро познајемо.

За то време наша „рибица“ мирује, чак спава после
силна напрезања својих груди, а ми још не знамо сигурно
да ли је њена душа дошла.

СЕТИ СЕ

Сети се Регент Хотела, у Тулону, јула месеца.

Тад је пламсала љубав и сполност у нама као ужа-
рени ветар. И мало спавах, јер прикупљих последњу снагу
да се поколенчим чим ме разбудиш и...

У подне изађосмо, спустимо се тргом Лафајет, а гла-
ве нам се клате од свих наших напрезања и успеха.

Ручасмо иза тих радозналих карикатура које нас
гледаху.

И улицом Адолф-Гијол, пустом у летњој јари, вра-
тисмо се у нашу ложницу, где смо оставили део наших
тела.

Беше страст неодољива, па се јављала чак из самог
замора.

Затим, чим напусти сунце прозоре, сиђосмо ошаму-
ћени, пређосмо Плас Војске, не примећујући ни скакутање
кугла између зачуђених играча.

Све нам се чинило да сви знају, на први поглед,
шта смо радили...

НЕСПОРАЗУМ

Без наше се воље понекад отворе врата, и неспоразум прекорачи праг и заседне. И, при том, ништа не видимо нити чујемо.

Гордост издаје наредбе.
Себичност маше својим огледалима.
Зађевице прљају зидове и прозоре.

Неспоразум, глупо живинче, сулудо попут отровна напитка, урла у тишини.

И ми смо, гле, на стрминама опасних планина.

И треба, ето, дуго лутати док се нађемо и приберемо мртви уморни, жедни, али срећни...

СЕЉАНКА ИЗ ВЕРКОРА

Тако је стрмо парче земље да се жетва обавља, пузећи, српом, струк по струк.

Данас жена пође да дроби грумење земље по црним заоринама. Убрзо је умор зграби, као неки обесни љубавник.

И она заспа на стрмини, с лицем према понору, при суноврати бујица у дубинама.

И она спава на сувише тврдој земљи која се лако не да напустити, на том оскудном тлу што се не може продати, али тако мучном да се не губи у сећању.

Она спава пред очима снежних висова. Спава у мирисима штала, камена и зноја. Спава у смрску својих суњаница, као људско привиђење.

Затим, она спава ту у цртежима авиона који крстаре по плавом огледалу неба, остављајући иза себе беле бразде.

ВЕЧЕ У ПАМПЛОНУ

Како бих се вазда радо сећао оних вечери са мојим холандским, мађарским и америчким пријатељима!

Окупља нас свежина испод прекрасног дуда, а сласт живота већ осваја.

Око нас шумори и таласа се лоза. Нека бела кућа, према мору, расветљава ливаду и призива нас.

Ноћ нас је издвојила, преправила под погледима пуне месеца. Као да смо на неком острву.

Живот се, повремено, дотакне, благо и стихано, палме и осталог растења. Жабе се потајно огласе, а попци, по јулској ноћи, ткају и везу.

Беше тако неодољива сласт живљења да и данас уживам у сузама детињства које ме оросе при сећању...

ЛЕПОТА И ДОБРОТА

Већ се гаси полако бука на отвореном прозору.

Изронив из сна, открих лепоту у својој соби, која је ушла на непозната врата. Или, то срце моје осети оцртану доброту на географији присећања.

Тад ме подстакосе утисци да спознам достојанство живота.

Али, убрзо, наста помрачење и осипање, па се морало изнова отпочети: скупљати, тражити, желети до изнемоглости, да би ме, јутром или увече, дотакла лепота или доброта, а време се бар мало зауставило...

СВЕСТ

Чини се, каткад, да су све значајне ствари остварене.

Соба чиста, сто постављен. Све смирено и одише блаженством. Ту су само пријатељи, а укочености нема места у кући.

Чак се и ствари смирено гледају. Све је, изгледа, на домаку руке, а мир осваја.

Виће мир сунчаних боја. Моћи ће се и снови пожелети. Још само посадити цвеће у вазнама и схватити значења речи. Књига ће постати украс за девојке.

Све ће бити просто и опојно: и љубав, и рад, и тела наша. И снови ће имати времена за свој живот.

Свечане мараме прекривају рамена. По челу избија зној оздрављења. И крв сањари. Руке постају све нежније. Свеопште осећање оштри и снажи свест.

ЛЕПОТА СЕ ОГЛАШАВА ИЗ СВЕ СНАГЕ

Свуда се око мене оглашава лепота из све снаге.

И свуда код мојих пријатеља дозрева жетва лепоте пред задивљеним погледима.

Свуда се устремљују младићи чији мишићи освајају светлост.

Свуда расту омладинке чији обриси ткају мреже у које се хватају наша срца.

Из све снаге опседа нас лепота, и морамо, без одлагања, заштитити наше очи и усне, наше уши и гласове.

СЛЕПАЦ И ДЕВОЈКА

Шири се град у светлости испод Нотр-Дам дла Гард. Светлуца пристаниште. Наоколо бродови као пастири морских оваца.

Она је, тако лепа, зачешљана, накићена, сасвим уз њега: о кад би је могао сагледати! И обоје су озбиљни, скоро без покрета, занети и утонули у себе.

Она показује, мирисном руком, улепшаним прстима, лакираним ноктима, оно што он не може видети — оно што он неће никада видети.

Њени су покрети ради њега. Она је лепа због њега, и прича му при сјају својих неодрљивих усана.

Она описује град и пристаниште. И све стихиним, присним и особеним гласом. Гласом заљубљене девојке. Говори му о мору. Чак га окреће како би његово лице осетило светлост.

Он не може да је види. Он је неће никада видети.

ЈУЧЕ ПРОЛЕЋЕ

Тек се раздвојисмо, наги у топлој соби, пред погледима зиме са прозора.

Одмарамо се тако испреплетани: ти са главом на мојим грудима, док моје руке обилазе по твом телу које су безброј пута већ обишле.

Јуче: пуноћа сјајне пути, а данас тај замор већ несносан који нас осваја и дању и ноћу.

Јуче: то путено пролеће које је гледала нестална младост, не примећујући га, додиривала, не познајући га, удисала не осећајући га.

Данас: те боре на лицима, те проређене косе, те упале очи.

Још смо се, ето, једном раздвојили...

И ти се одмараш са главом на мојим грудима, пред прозорима зиме.

ВОЗАЧИ ТЕШКИХ ТЕРЕТА

Подне. Булевар Сен-Жермен.

Отмена гомила пролази, шета, врепка. Шта да се чини под маском? Како животи без иједног слоњеног нокта?

Досада пред кафанама, снови на биоскопским платнима, скептицизам на полицама великих књижара, самртна безвоља декаденције.

Огроман камион маневрише да се некако окрене између сјајних излога и блиставих каросерија дугих кола.

Сантиметар по сантиметар, он се креће уназад, пред беспосленим погледима оних који грицкају иза стаклених фасада ресторана.

То је немогуће, просуђују блазирани погледи и паразитске руке, очекујући нестрпљиво малчице уживања чим се нешто сруши или стакла цикну.

Возач не примећује ништа. Све се то збива позади и далеко. Он само гледа свога друга, који стоји пред камионом и показује руком правац.

Један за мотором, други са знацима прстију: обојица, извајаних лица, нетремичних погледа, у мајицама, кроз које се назире позлаћени мишићи и црне маље...

Најзад, сантиметар по сантиметар, двадесет тона се помери, прође и окрену.

Бледе слабише руке гледају те прсте са црним ноктима, те руке, снажних мишица, изазивају једну другу димензију интелигенције...

Предео са француског
Радоман ЗУКОВИЋ